

Endnu et Tillæg til Hr. Kammerjunker Rawerts Bemærkninger.

(Meddeelt, efter Opfordring, af Hr. Commerceraab Peter-
terson, Medlem af Commissionen for de Kongelige
Militaire Uldmanufacturer.)

Om vore Græsgange ere for nærende for Faar af Spansk Race, eller ikke, det forstaaer jeg ikke at bedømme. Heller ikke tiltroer jeg mig ligesaa megen eller mere Kyndighed i siin Ulds Wurdering og Anvendelighed til Klædefabrikation, end de Mænd der allerede offentlig have yttret deres Mening derom; men da det er mig vitterligt, at vor fine forædlede Race-Uld, naar den er behandlet paa samme Maade som den sachsiske Uld, som hertil indfor skrives, nemlig vasket paa Faarene forinden Klippingen, er anvendelig til alle Farver, og til finere Klæde end 30 à 32 Hundrede, finder jeg det for Pligt her at meddele nogle Resultater, som ere udfomne ved Fabrikationen af dansk-spansk Race-Uld ved den militaire Klæde-Tilvirkning i forrige og dette Aar, og som godtgjøre Rigtigheden heraf.

I forrige Aar blev solgt til Udsæd Bærker af 2de Skæferie = Eiere, Hr. Grev Lerche og Hr. Kammerraad Drewsen 4,736 Pbd. paa Faarene var ffet dansk = spansk = Race = Uld som Bug = og Laarulden var frasorteret. Deraf er udsorteret

til 9 Stykker	$\frac{34}{c}$	Alæder	732 Pbd.
6 dito	$\frac{22}{c}$	. . . . .	486 —
14 dito	$\frac{30}{c}$	. . . . .	1132 —
$\frac{2}{5}$ dito	$\frac{28}{c}$	. . . . .	72 —
$7\frac{1}{4}$ dito	$\frac{26}{c}$	. . . . .	600 —
$13\frac{1}{2}$ dito	$\frac{24}{c}$	. . . . .	1180 —
og til 6	$\frac{22}{c}$	. . . . .	534 —
			4,736 Pbd.

Denne Uld er befunden at have følgende Egenskaber:

- 1) aldeles reen og hvid, fri for Høfræ og de sorte Gran, som i Almindelighed findes i den her avlede Race = Uld.
- 2) af saadan Fiinhed at deraf til 7 Stkr. $\frac{34}{c}$ Alæder ikkun er brugt 80 Pbd. til ethvert Stykke.
- 3) at de deraf fabrikerede Stykker ere, uden Undtagelse, ffiklede til at modtage alle Farver, og at et større Antal Stykker deraf kan blive hvide end af noget lignende Quantum af den frem-

mede Uld, der siden 1ste Maii 1818 er forarbejdet paa Manufacturerne i USserød.

4) at den har været bekvemmere og lettere at behandle paa Maskinerne end den fremmede og indenlandske Uld, man hidtil har havt, og at det deraf spundne Garn udmærker sig ved Jevnhed og Glathed.

og 5) at de Stykker Klæde, som deraf allerede ere færdiggjorte, deels som hvide, og deels ere farvede carmoisin og ponceaurødt, ved Bedømmelsen ere erklærede for, ikke allene at give det Klæde af samme Traadetal, som er tilvirket af fremmed Uld, noget efter i Fiinhed og Blødhed, men synes endog, især det som er hvidt, at have noget Fortrin i Klarhed.

Da det heraf tilvirkede Garn og Klæde er det, hvoraf Rigtigheden af foranmeldte Egenstaber, saavel af mere, som mindre Kyndige, bedst lader sig bedømme, saa kunne de, som have sand Interesse for Sagen, og maatte ønske at blive overbeviste om, hvad Indsydelse Vaskningen før Klipningen har paa vor forædlede Uld, tage Garn af den ommeldte Uld i Sjæsyn paa de Kongelige USserødske Manufacturer, og det deraf forfærdigede Klæde i Manufacturerens Dplag ved Vangebrog i Kjøbenhavn.

Det vil af forestaaende sees, at det af Hr. Kammerjunker Rawert meddeelte: at dansk-spansk Race-Uld ikke er skikket til alle, og fornemmeligen

ikke til lyse Couleurer, og at deraf ikke kan virke
 Fes finere Klæde end $\frac{30 \text{ til } 32}{c}$, taaler Modsigelse,
 og kan ikke anvendes paa den fra Grev Perches og
 Kammerraad Drewsens Skæferier leverede Uld,
 og langt mindre kan Bemærkningen om Mangelen
 i Fiinhed tillægges Ulden fra det Kongelige
 Skæferie paa Esrom, der just deri nu har opnaaet
 et Fortrin, der gjør den fortrinlig skikket til
 Klæde-Tilvirkning af høiere Traadetal end 30 à
 32 Hundrede.

Naar vore Landmænd ville i Almindelighed
 anvende mere Omhyggelighed for at skille de ædelere
 Racer fra de blandede, og derefter følge den
 Maade at vaske deres Faar paa, som med saameget
 Held er anvendt ved Skæferierne paa Berchensborg
 og i Lundtofte, vil der sikkerligen blive Af-
 sætning for Ulden ikke allene til de indenlandfke
 Fabrikanter, men endogfaa til Udlandet. Neppe
 vil det heller seile, at naar der var flere Gods-
 eiere, der med Kraft tog sig af Faareavl og Uld-
 production, at der jo her, ligesom andre Steder,
 vilde opstaae Uldhandlere, der ville afkjøbe Gods-
 eierne deres Uld, for, efter at den hensigtsmæs-
 sigen var sorteret, og, efter Omstændighederne, om-
 vasket, at sælge den til Fabrikanterne her eller
 udenlands. Paa denne Maade er det at haabe,
 at vor indenlandfke Uld kan blive Handelsvare, og
 som saadan komme til at concurrere med den frem-
 mede. At der forresten vil medgaae en Række af

4de Bind 1ste Hefte. (10)

Nar forinden vi kunne vente Qvantiteter af ligesaa fiin Uld som den fineste sachsiske Race-Uld, er en aldeles afgjort Sandhed; thi endskjøndt vor forædlede og vaskede Uld er baade fiin og reen, og af Sagkyndige ansees ligesaa god som den sachsiske Race-Uld, hvoraf den største Deel kommer i Handel, og som sælges til 30 à 35 β . Hamborger Banco pr. Pd., findes deriblandt dog endnu ikke saamegen af den Uld, som medrette kunne henføres til de fineste Electa, at man kan levere store Qvantiteter deraf Det vilde derfor være urigtigt at paastaae, at vor Race-Uld i det Hele er ligesaa fiin som den fineste sachsiske Race-Uld, der her koster 1 à $1\frac{1}{2}$ Species pr. Pd.
